

بررسی ابعاد یک تراژدی اقتصادی فاجعه سالامبور!

واحد مطالعات انجمن مدیران صنایع خراسان

واحدهای تولیدی این استان به زمره صادرکنندگان مصنوعات چرمی پیوسته و کارنامه قابل قبولی را در این بخش به ثبت رسانیده اند.

*۲ میلیارد دلاری که از جیب می رود

با این حال شواهد می گوید با گسترش واردات محصولات چرمی بخشی از واحدهای تولیدی به خام فروشی روی آورده اند؛ این امر باعث شده تا عملاً ارزش افزوده محصولات چرمی نصیب شرکتهای خارجی شود.

از سوی دیگر به دلیل نبود رشد و توسعه متوازن این بخش، صنعت چرم با مشکلات عدیده ای گریبانگیر است که مهمترین آنها صادرات «سالامبور» است.

بررسی آمار نشان می دهد که بخش عمده ای از پوست گوسفندی به صورت سالامبور صادر می شود.

در این باره محمدی یکی از دست اندرکاران این صنعت، صادرات سالامبور را یک تراژدی اقتصادی توصیف می کند و می گوید:

خام فروشی، ارزش افزوده صنعت چرم را به جیب خارجی ها سرازیر کرده است.

این گفته بسیاری از دست اندرکاران صنعت چرم است که برای شرکت در نمایشگاه بین المللی صنعت کیف و کفش، ماشین آلات و محصولات چرمی به مشهد سفر کرده اند.

نمایشگاه صنعت چرم و صنایع وابسته در حالی چندی قبل با حضور ۸۰ شرکت در مشهد آغاز به کار کرده است که گفته می شود صنعت چرم این روزها به دلیل واردات بی رویه حال خوبی ندارد.

در این راستا گفته شده است در سال ۸۲تنها در مشهد حدود ۶۵ کارخانه چرم سازی فعال بوده است، اما اکنون این تعداد به ۲۰ کارخانه تقلیل پیدا کرده است.

این در حالی است که تولید محصولات چرمی از دیرباز یکی از صنایع قدیمی و بومی خراسان به شمار رفته و بخشی از فرصتهای شغلی این استان در این صنعت چرم رقم خورده است.

در سالهای اخیر نیز با سرمایه گذاری بخش خصوصی، تعدادی از

شواهد می گوید با گسترش واردات محصولات چرمی بخشی از واحدهای تولید به خام فروشی روی آورده اند؛ این امر باعث شده تا عملاً ارزش افزوده محصولات چرمی نصب شرکتهای خارجی شود. از سوی دیگر به دلیل نبود رشد و توسعه متوازن این بخش، صنعت چرم با مشکلات عدیده ای گریبانگیر است که مهمترین آنها صادرات «سالمبور» است.

کشورمان با برنامه ریزی و شناخت ظرفیتهای می تواند برای صادرات یک تا دومیلیارد دلاری مصنوعات چرمی هدف گذاری کند. وی با بیان این که استان خراسان رضوی و شهرستان مشهد به عنوان یکی از قطب های صنعت چرم سازی کشور محسوب می شود، می افزاید: این صنعت با توجه به رونق دامپروری در این منطقه و هم جواری با کشور افغانستان، ظرفیت بالایی در تبدیل شدن به یکی از صنایع مهم تکمیلی استان و کشور را دارد.

وی با اشاره به تعطیلی بعضی از واحدهای تولیدی چرم طی ۷ سال گذشته تصریح می کند: این در حالی است که صنعت چرم سابقه ۷۰ ساله در ایران و خراسان دارد. وی ادامه می دهد: در چنین شرایطی شاهد هستیم که بازار ایران بهشتی برای وارد کننده کالا شده که این امر جز ضربه زدن به صنعت و اشتغال نتیجه دیگری ندارد. به گفته وی در شهرک صنعتی چرم مشهد تعدادی کارخانه ناتمام در مرحله ساخت وجود دارد که نشان دهنده وضعیت نامناسب چرم در کشور است.

کشورمان با برنامه ریزی و شناخت ظرفیتهای می تواند برای صادرات یک تا دومیلیارد دلاری مصنوعات چرمی هدف گذاری کند. وی با بیان این که استان خراسان رضوی و شهرستان مشهد به عنوان یکی از قطب های صنعت چرم سازی کشور محسوب می شود، می افزاید: این صنعت با توجه به رونق دامپروری در این منطقه و هم جواری با کشور افغانستان، ظرفیت بالایی در تبدیل شدن به یکی از صنایع مهم تکمیلی استان و کشور را دارد.

خطر رقیب سنتی

این اظهارات در حالی مطرح می شود که گفته می شود، ترکیه با سهم ۹۷ درصد تولیدات دنیا به عنوان خطری برای آینده صنعت کفش و چرم کشور محسوب می شود. چراکه در این بخش طبق آمارهای موجود ایران و ترکیه رقابت تنگاتنگی با یکدیگر دارند. از اینرو شرکتهای ترکیه ای در کنار رقیب های سنتی خود در بعضی از کشورهای دیگر مانند ایتالیا و آلمان تلاش می کنند تا با ترغیب تولید کنندگان ایرانی به خام فروشی، ارزش افزوده مناسبی را از ناحیه به جیب بزنند. در حال حاضر تولید کفش در دنیا در انحصار ۱۰ کشور قرار دارد که بر این اساس ایران با اختصاص ۱,۲ تولید جهان در میان این کشورها در جایگاه نهم قرار دارد و کشورهای چین، هند، برزیل، ویتنام و ایتالیا جایگاه برتر تولید کفش را در دنیا به خود اختصاص داده اند.

صنعت چرم در انتظار تدبیر

از این رو به نظر می رسد مسؤولان و متولیان با توجه به ظرفیتهای بالای این صنعت بایستی نسبت به تدوین استراتژی مناسب و متناسب با ظرفیتهای این بخش اقدام نموده و با ترغیب بخش خصوصی به جلوگیری از خام فروشی زمینه رشد و توسعه صنعت چرم به ویژه در خراسان که از دیرباز به دلیل برخورداری از ظرفیتهای بالا در صنعت دامداری از قطبهای مطرح تولید مصنوعات چرمی بوده است، را فراهم سازند.

ظرفیتی که خاک می خورد

صنعت کیف و کفش که ارتباط بسیار نزدیک و تنگاتنگی با چرم و فرآورده های آن دارد، از دیرباز مورد توجه قرار داشته است و این صنایع در استان های تهران، آذربایجان شرقی، خراسان و اصفهان به صورت گسترده حضور داشته و سهم بسزایی در اشتغالزایی ایفا می نمایند. با این حال بعضی از مسؤولان بر این باورند، صنعت چرم مظلوم مانده است. مدیرکل دفتر نساجی و چرم وزارت صنایع و معادن که چنین دیدگاهی دارد، می گوید: صنعت چرم به عنوان صنعتی بسیار پایدار، منحصر بفرد و بدون جایگزین تاکنون مظلوم مانده است.

مهدی اسلام پناه با اشاره به ضرورت اصلاح الگوی مصرف اظهار می دارد: باید الگوی مصرف را تغییر داد و به سمت بهینه کردن آن گام برداشت و در صنعت کیف کفش و چرم نیز به نوسازی و بازسازی ماشین آلات پرداخت.

وی با تأکید بر نقش بخش خصوصی در این حوزه می افزاید: به طور قطع بخش خصوصی می تواند در رسیدن کشور به دستاوردهای عظیم صنعت کیف و کفش و چرم کمک شایانی به دولت کند.

اسلام پناه دستیابی به رشد و توسعه اقتصادی را از مهمترین برنامه های دولت عنوان کرده و می گوید: در حال حاضر ۱۰ هزار واحد تولیدی نساجی، چرم و کفش وجود دارد که با ادغام وزارتخانه ها به ۲۰ هزار واحد افزایش خواهد یافت که مدیریت و هماهنگی همه این